

МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА И ДОРОГ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
КЫРГЫЗСКИЙ АВИАЦИОННЫЙ ИНСТИТУТ им. И.АБДРАИМОВА
КАФЕДРА ЕСТЕСТВЕННО-НАУЧНЫХ ДИСЦИПЛИН

Утверждаю

зам. директора по УР
КАИ им. И.Абдраимова
Саловская О.А.

“ 24 ” 2020г.

Тестовые вопросы

междисциплинарной итоговой государственной аттестации

по дисциплине: “Кыргызский язык и литература”

для направлений: 670200 - «Эксплуатация транспортно-технологических

машин и комплексов»

670300 - «Технология транспортных процессов»

Составитель: д.п.н., профессор Сыдыкбаева М.М.

Рассмотрено на заседании кафедры протокол № 5 от 24.01.2020

Зав.кафедрой, к.ф.н., и.о. доцент Исмаилова Ж.К. Исмаилова Ж.К.

Бишкек
2020

Кыргыз адабияты боюнча суроолор:

1. «Манас» эпосун жыйноо иштери качан башталган?
2. Төкмөлүк өнөр деген эмне?
3. “Манас” эпосу улуу манасчы С.Орозбаковдун оозунан качан кагаз бетине түшүрүлүп башталган?
4. Жусуп Мамайдын башка манасчылардан өзгөчөлүгү эмнеде?
5. С.Каралаевдин варианты боюнча “Манас” үчилтиги канча сап ыр?
6. Жеңижок ким болгон?
7. Тоголок Молдонун башка акындардан айырмасы?
8. Токтогул кандай акын болгон?
9. Шота Руставелинин «Жолборс терисин кийген баатыр» поэмасын ким которгон?
10. «Архат» кимдин чыгармасы?
11. «Бөбөккө» деген ыр кимге таандык?
12. Арсен Саманчин деген каарман кайсы чыгармада?
13. «Бирөөлөрдөн жардам күтүү кыйын иш,
Өзүң гана жардам бергин өзүнө» деген ыр саптар кимдин калемине таандык?
14. “Гүдөп ал” кимдин чыгармасы?
15. “Күч –кубатың соодалап,
Пул болосуң сак болгун,
Кудреттүү элдерге,
Кул болосуң сак болгун” - деген ыр саптар кимдин калемине таандык?
16. “Куштардын аңгемеси”, “Кемчонтой”, “Каркыра менен түлкү”, “Иттин доолдай тиктирмеси” деген чыгармалар кимге таандык?
17. “Гүлдөп ал”, “Эмне кызык”, “Беш каман”, “Жокчулуктун айынан” деген ырлардын автору ким?
18. “Октябрдын келген кез” деген ыр качан жарык көргөн, автору ким?
19. “Мөлмөлүм” кимдин ыры?
20. Ч.Айтматовдун “Тоолор кулаганда” романы алгач качан жарык көргөн?
21. Ч.Айтматовдун “Тоолор кулаганда” романы өзүнчө китеп болуп алгач кайсыл жерде жарык көргөн?
22. Ч.Айтматовдун “Тоолор кулаганда” романы кайсы мезгилди сүрөттөйт?
23. Кыргыздын жазма профессионал адабияты качан башталган?
24. Казангап кайсы чыгармада?
25. “Сынган кылыч” романы кимдин чыгармасы?
26. Базарбай кайсы чыгарманын каарманы?
27. Ч.Айтматовдун биринчи аңгемеси кайсы?
28. Чыңгыз Айтматовдун романдары кайсылар?
29. Авдий Каллистратов кайсы чыгарманын каарманы?
30. “Кылым карытар бир күн” романындагы окуя кайсы жерде өтөт?
31. Авдий Каллистратов эмнеде окуган?
32. “Көлчүктөгү ай” кимдин калемине таандык?
33. “Сагынган акын жүрөгү,
Сары-Челек көлдүн чүрөгү,
Сайрандап үч күн жээгинде,
Семире түштүм бир эли” - деген саптар кимге таандык?
34. Макал менен лакаптын кандай айырмачылыгы бар?
36. “Манас” эпосун эл оозунан жыйноого олуттуу көңүл качан бурула баштаган?
37. Бексултан Жакиев ким?
38. Танабай кимдин чыгармасынын каарманы?
39. “Издейм сени” кимдин калемине таандык?
40. Алгачкы кыргыз газетасынын аталышы?

41. Калыгул кандай акын болгон?
42. Эң алгачкы гезит кайсы жылы жарык көргөн?
43. Эң алгачкы чыгарма кайсы?
44. Эң алгачкы китеп эмне деп аталат?
45. Айтыш деген эмне?
46. Мар Байжиев ким?
47. Театр өнөрү качан башталган?
48. Алгачкы драмалык чыгарма?
49. А.Осмоновдун “Мой дом” деген ырлар жыйнагы кайсы жылы жарык көргөн?
50. М.Макенбаевдин чыгармаларындагы өзгөчөлүк эмнеде?

Кыргыз тили боюнча суроолор:

1. Кыргыз тили Мамлекеттик тил деген макамга качан ээ болгон?
2. Фонетика деген эмне?
3. Кыргыз тилинде канча үндүү тыбыш бар?
4. Үндөштүк закону деген эмне?
5. Кыргыз тилинин башка тилдерден айырмачылыгы эмнеде?
6. Сан атоочтун канча түрү бар?
7. Ат атоочтор сүйлөм ичинде эмне милдет аткарышат?
8. Аттиң ай, бир чоң килем соксом ээ дейм,
9. Бир четин мүлдө кыргыз көтөрө алгыс.... ыр саптарында мүлдө деген сөз кайсы ат атоочко таандык?
10. Баяндооч көпчүлүк учурларда кайсы сөз түркүмүнөн турат?
11. Чакчылды кайсы мүчөлөр уюштурат?
12. Үчөө тең менин досторум, деген сүйлөмдө кайсы сан атооч катышты?
13. Ат атооч маанисине карай канчага бөлүнөт?
14. Багыныңкы сүйлөмдүн канча түрү бар?
15. Учур чакты кайсы мүчөлөр уюштурат?
16. Баланды элиң мактаса, андан ашкан бакыт жок, деген сүйлөм кандай сүйлөм?
17. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрү кайсылар?
18. Этиштин башка сөз түркүмдөрүнөн айырмасы кайсы?
19. Депутаттар жаңы мыйзамды талкулап жатышат. Сүйлөмдөгү этиш сөз этиштин кайсы чагында турат?
20. Ата көргөн- ээр токуйт, эне көргөн – тон бычат, деген сүйлөмдө багыныңкы сүйлөм кайсы?
21. «Сапаттуураак» деген сөз кандай даражага кирет?
22. Татаал сүйлөмдүн канча түрү бар?
23. Ырдаган да биз, жырдаган да биз, деген сүйлөмдө ат атоочтун кайсы түрү катышкан?
24. Берилген сүйлөмдөгү кара тамгалар менен белгиленген сөздөр кайсы сүйлөм мүчөсүнүн милдетин аткарат? Төрт жерде төрт-он алты.
25. Аттиң ай, көккө эми бир ирет көтөрүлсөм ээ! деген сүйлөмдө эмне катышты?
26. Сүйдүм, сүйдүн бир кезекте ченебей,
27. Минутунду миң жылдарга теңебей, деген ыр саптарында кайсы сан атооч катышты?
28. Ала-Тоодон алтоо жеңиш менен кайтышты, деген сүйлөмдө сан атоочтун кайсы түрү катышты?

29. Сырдык сөздөр канчага бөлүнөт?
30. Аттиң ай, бир чоң килем соксом ээ дейм,
31. Бир четин мүлдө кыргыз көтөрө алгыс.... ыр саптарында мүлдө деген сөз кайсы ат атоочко таандык?
32. Маани берүүчү сөз түркүмдөрү кайсылар?
33. Этиштин өзгөчө формалары кайсылар?
34. Сүйлөмдүн айкындооч мүчөлөрү кайсылар?
35. Тууранды сөздөр деп эмнени айтабыз?
36. Жүрөгү тыз – тыз этип, ызасы кыйнайт, деген сүйлөмдө эмне катышты?
37. Сүйлөмгө мүчө боло албаган сөздөр кайсылар?
38. Морфология эмнени окутуп үйрөтүүчү илим?
39. Эч кандай, эч качан, эч нерсе деген сөздөр кайсы ат атоочко кирет?
40. Жабык муунга кайсы варианттагы сөздөр кирет?
41. Энчилүү аттарда жана сан атоочтордо басым кайсыл муунга түшөт?
42. «Пайда», «чыгым» деген сөздөр кандай сөздөр болот?
43. Кыска жана созулма үндүүлөр канча?
44. Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик Гимнин сөзүн ким жазган ?
45. Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик гимнинин музыкасын ким жазган ?
46. Кыргыз тилиндеги «Кыргызча-орусча сөздүктү» ким түзгөн?
47. Кыргыз тилинде канча созулма үндүү бар?
48. Кыргыз тилинде кандай сөздөр үндөшүү законуна баш ийбейт?
49. Синонимдердин баюу жолдору?
50. Лексика эмнени окутуп, үйрөтүүчү илим?
51. Кыргыз тилинде көптүктү билдирүүчү – лар мүчөсүнүн канча варианты бар?
52. Синонимдер деп эмнени айтабыз?
53. Антонимдер деп эмнени айтабыз?
54. Жаш келсе - ишке, кары келсе - ашка. Берилген сүйлөмдөгү «жаш», «кары» деген сөздөр мааниси боюнча кандай сөздөр?
55. Сырттан кабыл алынган сөздөргө басым кайсыл муунга түшөт?
56. Аттиң ай, көккө эми бир ирет көтөрүлсөм ээ! деген сүйлөмдө эмне катышты?
57. Сүйлөм деген эмне?
58. Татаал сүйлөм деген эмне?
59. Атоочтуктарды уюштуруучу мүчөлөр кайсылар?
60. Кыргыз тилинде канча мани бербөөчү сөз түркүмдөрү бар?
61. Кыргыз тилинде сын атоочтун күчөтмө даражасы кайсы сөздөрдүн жардамы менен жасалат?
62. Кыргыз тилинде сын атоочтун канча даражасы бар?
63. «Менин китебим жакшы кооздолуптур» деген сүйлөмдөн сын атооч сөздү белгилеңиз.
64. Кыргыз тилинде канча жөндөмө бар ?
65. Көп маанилүү сөздөрдөн мисал келтир.
66. Кыргыз тилиндеги сын атоочко таандык категориялар кайсы?
67. Кыргыз тилинде көп маанилүү сөздөрдүн омонимдерден айырмасы кайсы?
68. Кыргыз тилинде жалпы аттарды кандайча аныктайсыз?
69. Кесиптик лексика деген эмне?
70. «Адам укугу», «жоопкерчилик» деген сөздөр кайсы кесипке кире тургандыгын белгилеңиз.

71. Жаш келсе - ишке, кары келсе - ашка. Берилген сүйлөмдөгү «жаш», «кары» деген сөздөр мааниси боюнча кандай сөздөр?
72. Антонимдер деп эмнени айтабыз?
73. Тең байланыштагы татаал сүйлөм деген эмне?
74. Багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөм деген эмне?
75. Каратма сөз деп эмнени айтабыз?
76. Үнсүз тыбыштар канчага бөлүнөт?
77. Төл жана бөтөн сөз деген эмне?
78. Синонимдердин баюу жолдору?
79. Диалекти деген эмне?
80. Кыргыз тилинде канча диалекти бар?
81. Синтаксис эмнени окутуп үйрөтүүчү илим?
82. Кыргыз тилинде көптүктү билдирүүчү – лар мүчөсүнүн канча варианты бар?
83. Морфология деген эмне?
84. Сөз түркүмдөрү деген эмне?
85. Мамлекеттик тил мыйзамы качан кабыл алынган?
86. Омоним деп эмнени айтабыз?
87. Кыргыз тилиндеги сын атоочко таандык категория?
88. «Катыштык» сын атооч деген эмне?
89. Мамлекеттик маанидеги иш чаралар өтүлдү,- деген сүйлөмдө мамлекеттик деген сөз кандай сын атоочко кирет?
90. Туунду сын атооч деп кандай сын атоочторду айтабыз?
91. Тубаса сын атооч деп кандай сын атоочторду айтабыз?
92. Кыргыз тилинде сын атоочтун канча даражасы бар?
93. Байламта деген эмне?
94. Жандооч деген эмне?
95. Бөлүкчө деген эмне?
96. Модалдык сөздөр деген эмне?
97. Кыргыз тилинде сын атоочтун күчөтмө даражасы кайсы сөздөрдүн жардамы менен жасалат?
98. Кыргыз тилинде сын атоочтун басаңдатма даражасы кайсы мүчөлөрдүн жардамы менен жасалат?
99. Кыргыз тилинде сын атоочтун салыштырма даражасы кайсы мүчөлөрдүн жардамы менен жасалат?
100. «Сапаттуураак» деген сөз кандай даражага кирет?
101. Эки үндүүнүн ортосуна келген үнсүз кайсыл муунга тиешелүү?
102. Жай даражадагы сындар кандай болот?
103. Басаңдатма сын атоочко мисал келтир?
104. Тактооч деген эмне?
105. Толуктооч сүйлөмдүн кандай мүчөсү?
106. Ээ жана баяндоочтон гана түзүлгөн сүйлөм туз.
107. Сүйлөм маанисине карай канчага бөлүнөт?
108. Сүйлөм айтылыш өзгөчөлүгүнө карай канчага бөлүнөт?
109. Каратма сөз катышкан сүйлөм түз.
110. Каратма сөзгө коюлуучу тыныш белгилер жөнүндө айтып бер.
111. Төл жана бөтөн сөз катышкан сүйлөм түз?

112. Төл жана бөтөн сөзгө коюлуучу тыныш белгилерди айтып бер.
113. Фразеологизм деген эмне?
114. Фразеологизмдерден мисал келтир.
115. Фразеологизм сөз сүйлөмдүн ээси кылып сүйлөм түз.
116. Сырдык сөз деген эмне?
117. Сырдык сөздөргө мисал келтир.
118. Камчы менен чогуу окуйм, - деген сүлөмдө **менен** байламтабы же жандоочпу?
119. Сан атоочтор катышкан макалдардан тапкыла.
120. Сын атоочтор катышкан макалдардан мисал келтир.
121. Этиштин чактары кайсылар?
122. Жак таандык уланды деген эмне?
123. Иш кагаздары канчага бөлүнөт?
124. Ички иш кагаздарына кайсылар кирет?
125. Тышкы иш кагаздарына кайсылар кирет?
126. Стилдер деген эмне?
127. Стилдердин кандай түрлөрү бар?
128. Эң көп колдонулган иш кагазы кайсы?
129. Иш кагаздарын жазууда кандай талаптар аткарылып керек?
130. Жардамчы этиш деген эмне?
131. Жардамчы этишке мисал келтир.
132. Негизги этиш деген эмне?
133. Негизги этишке мисал келтир.
134. Жалпы аттар менен энчилүү аттардын жазылып өзгөчөлүктөрүн айтып бер.
135. Сөздүн өтмө мааниси деген эмне?
136. Сөздүн өтмө маанисине мисал келтир.
137. Шилтеме ат атооч деген эмне, ага мисал келтир.
138. Сүйлөмдөгү сөздөрдүн байланышуу жолдору кайсылар?
139. Таандак байланыш деген эмне?
140. Ыкташуу байланышына мисал келтирип, эрежесин айтып бер.
141. Кайсыл убакта баш мүчөлөрдүн ортосуна сызыкча коюлат?
142. Сүйлөмдүн айкындооч мүчөлөрү кайсылар?
143. Мамлекеттик маанидеги иш чаралар өтүлдү,- деген сүйлөмдө мамлекеттик деген сөз кандай сын атоочко кирет?
144. Басандатма сын атоочко мисал келтир?
145. Ээнин милдетин көпчүлүк учурларда кайсы сөз түркүмдөрү аткарышат?
146. Бир өнчөй мүчөлүү сүйлөм деген эмне?
147. Тең байланыштагы татаал сүйлөмгө мисал келтир, эрежесин айтып бер.
148. Сөз айкашы деген эмне?
149. Сөз деген эмне?
150. Сүйлөм деген эмне?